

страстите се укротиха и народът за броени минути се разотиде, за да си отдъхне и набере сили за най-очаквания ден - третия ден от Фестивала.

Денят 29 август - един наистина прекрасен ден. Ние, ромите, си поръчахме хубаво време и Господ изпълни молбата ни. Този ден пристигнаха всички музиканти, за да участват в надсвирването. Но това не им попречи да изиграят един приятелски футболен мач. Най-интересното беше, че едните се оплакваха на другите, че не са подготвени и не се във форма за тази футболна среща.

Привечер залата започна да се пълни.

Хората от околностите и гостите прииждаха на групи. Залата пое всички, макар местата видимо да бяха недостатъчни. Ромите стояха прави, защото не можеха да си представят, че ще изпуснат подобно събитие. Тук бяха пристигнали най-добрите оркестри, които щяха да се състезават на добра воля. Журито в състав:

г-н Христо Христов, поет и организатор на Фестивала;

г-н Димитър Георгиев, представител на Проект "Права на човека"

и Анита Кристи, експерт по ромска музика, веднага разбра, че ще

бъде трудно да се определят най-добрите сред добрите.

Първи стартира оркестър "Ориент" със солисти М. Цветанов и Ц. Каменов. Този оркестър може да бъде еталон за ромска музика, а когато засвири и цигуларят им, цялата зала замря от удивление.

След прекрасната песен "Дикла", с която омагьосаха своята публика, музикантите отпътуваха за концерт, който тепърва им предстоеше някъде в Северна България. В залата вече слушахме оркестър "Жар" от Оряхово със солистка С. Борисова, която получи и грамота за най-добра певица. Хората се забавляваха, пляскаха с ръце и пееха наравно с музикантите.

Ето, че се появиха на сцената и "Ромски перли". Тези млади, интелигентни музиканти се открояват с оригинални идеи и преходи от красива българска шевица, изтъкана от изящния тон на кларнетиста М. Тоталов. Разбира се, залата затанцува, когато чу кавър на песента "Айша" в изпълнение на солиста Румен Василев. Но когато "Кристали", Монтана, излязоха на сцената, публиката бе тотално взривена. Това беше оркестърът, за който ромите не пожалиха нито овации, нито цветя. Певецът даде всичко от себе си като

шоумен с ярко артистично присъствие. Ричи пях от цялата си душа и танцуваше с публиката, която едва сега се отпусна, отпаднаха всички задръжки. Ромите сякаш едва сега се почувстваха свободни. Може би "Кристали" са намерили най-прекия път до обикновения ром?! Но не защото са елементарни!!

След много разисквания Журито реши и присъди грамоти на всички участници според техните умения и достойнство, след което благодари на всички гости и участници във Фестивала.

"Горещо благодарим на хората, които ни помогнаха да възкресим събора в Осиковица, който се състоя последно през 1968 г.", каза в заключение г-н Христо Христов. А ние, участниците и гостите, му благодарихме за усърдието и желание-то да възроди тази стара традиция, но и да обнови събора. Застанаха един до друг, всички участници запяхме нашия химн "Джелем, джелем", с който закрихме Фестивала за ромски изкуства Осиковица, 97.

Този културен форум бе проява на добър тон между хората. Подобни фестивали като този в Осиковица сплотяват българи и роми, обогатяват духовната култура и са мост към бъдещите ни взаимоотношения.

АНИТА КРИСТИ - МИНАЛО, НАСТОЯЩЕ И БЪДЕЩЕ

Анита Кристи започва своя път, свързан с музиката, още от дете. Тя е внучка на една легенда - на големия ромски музикант от България Рамадан Лолов, покорил много европейски сцени: Париж, Лондон, Виена, Берлин... Негови записи са съхранени в "Златния фонд" на Българското национално радио и в Америка.

Независимо от трудното си детство - от 10-месечна до 15-годишна възраст прекарва в домове за сираци - Анита е единственият автор както на динамичния си творчески път, така и на собствената си духовна ценностна система и това ѝ дава правото на самочувствието да полага всячески усилия за налагане на ромската песен в българското и световно музикално пространство.

Двадесет години работа над себе си и над идеята за автентична, но с висока естетика ромска музика. Изработе-

ният перфекционизъм благодарение на огромното търпение и духовността, на която служи Анита Кристи, я извеждат на трудно постижимия подиум на признанието от професионалните музикални среди.

Това че тя е единственият автор на самата себе си подкрепят и фактите около собственото ѝ музикално творчество: текстовете на песните ѝ са авторски, авторска е и по-голяма част от музиката за тях, както са лични и средствата, с които те се реализират като краен продукт. Съвместната ѝ работа с утвърдени музиканти и композитори вече е извела албумите ѝ над европейско ниво.

Песните на Анита Кристи са отглас на историческата участ на ромския народ, пресъздаващи калейдоскопично вълнуващото преплитане на времена и епохи, положено върху едно съвременно мислене и светоусещане. Те са посланията за съдбата на ромите по света, за извървения от тях път от прародината Индия до Европа и този на Балканите.

Анита Кристи извървява творчески път от увеселителните заведения в България до сериозните ѝ изяви в Европа - в Берлин пее четири години, където пресата я определя като натур феномен, назовавайки гласа ѝ златен.

Надрупала огромен опит, тя се завръща в България с твърдото решение да посвети таланта и силите си на сериозната и професионална ромска музика като съчетание между традициите, съхранени от големите ромски музиканти и новото осмисляне на тези традиции чрез творчеството ѝ, заложено като наследство за новите ромски поколения - децата на новия поглед към света.

Анита Кристи е участвала в множество телевизионни предавания; активно присъстваща на страниците на българските медии не само като музикант, но и като защитник на позициите за толерантност към ромската общност.

Отбрана част от нейните изпълнения са предоставени на 30 страни от Българското национално радио, а поканени от Македония, Италия и Швейцария чакат своята реализация.

Двата ѝ албума "Номагу I" и "Номагу II" /на ромски език/ отдавна са факт, в момента работи над третия си изцяло авторски албум "Номагу III" /българска поп класика/ и над поръчания от Посолството на Кралство Испания в България албум с фламенко "Номагу IV", които са част от цикъла от седем албума, назован "Номагу".